

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev 20.

GORICA DNE 19. MAJA 1948.

Cena L. 15

PRIDI, SVETI DUH!

Osmina binškočnega praznika ne sme iti mimo nas, ne da bi v molitvi, zlasti pri smarnicah, priporočili Sv. Duhu tudi naš list in naše ljudstvo.

Duh resnice, pravice, ljubezni in srčnosti naj vodi zlasti nas vse, ki pri listu sodelujemo in ga pišemo. S sv. Janezom zaupamo, da smo »prestavljeno iz tme v svetlobo«, ker vemo, da ljubimo vse brate in da ne nosimo v srcih nobene mržnje do nikogar. Toda ker smo vkljub vsemu le slabotni ljudje, potrebujemo neprestanega razsvetljenja in navdihov božjih, da bomo mogli stano- vitno in vedno popolneje poučevati in vzgajati svoje ljubljeno ljudstvo.

Božjega razsvetljenja pa je treba tudi ljudstvu, kateremu je namenjen naš list in posvečen naš trud. Naj bi vsi v našem »Slovenskem Primorcu« spoznali najpotrebnejšega in najzanesljivejšega vodnika, ki jim kaže pravo pot v vseh važnih stvareh z vidika večnosti. Kot takega naj ga gostoljubno sprejemo v vsako hišo in naj se ga ne sramujejo, vendar se ne smejo sramovati nikogar, ki jim ga je dal Bog sam za vodnika in glasnika.

Sveti Duh razsvetli nadalje vse tiste, ki se nikdar ne morejo odločiti za do-

sledno krščansko mišljenje in delovanje v zasebnem in javnem življenju in bi bili sicer radi Kristusovi, vendar tako, da bi se tudi Antikristu ne zamerili. Taki ljudje bi radi, da bi si naš list »gla- vo« spremeni, ko bi morali pač oni spre- meniti svojo glavo, katero jim je zbegal duh sveta in teme. Naj bi vendar spo- znali, da živimo v taki dobi, ko se hu- dobní duh izredno strastno zaganja v vsakogar, ki uspešno razkriva njegove zlobne nakane in mu trga peklenske mreže. Besnenje temnih sil proti nam je najboljše znamenje, da smo bili vedno na pravi poti. Sovražnikom vere na ljubo in v tolažbo tistim, ki so šele več- raj prišli k pravemu spoznanju, ne mo- remo zatajiti ravne črte, katero smo iz ljubezni do Boga in naroda vkljub vse- mu nasprotovanju zavzeli od vsega za- četka.

Sveti Duh razsvetli tudi naše naspro- tnik, da bodo spoznali, da jih njihovo sovraštvo do vsega, kar mi zagovarjamo, vodi le v lastno pogubo.

Končno potolaži Duh Tolažnik vse tiste mučence slovenskega naroda, ki tr- pijo doma ali v begunstvu samo zato, ker hočejo zvesto slediti le Njemu, ki je Duh resnice, pravice in ljubezni.

NADA:

♡♡♡ Marija ♡♡♡
na Solkanskem polju

Razigrano je Solkansko polje —
Čezenj stopa Fatimska Marija...
Klanja se ji vsaka domačija,
k Njej hité vsi, ki so blage volje.

Venec nageljnov in rožmarina
kakor dih pomladni jo obdaja —
Polna milosti med nas prihaja,
lepa vsa — med devami edina...

Kot da v vetru valovi jezéro
žitna polja vse okrog šumijo...
Kam se mak je skrtil? — Glej, za Marijo
pot postlalo je cvetov stotero...

Stopa Mati čez Solkansko polje —
Sij blesteči ji glavó obkroža...
Pesmi naše zvok (Srcé ji boža —
v njej prikrita blaženost in ból je...

Od nekod čez polja vse glasneje
jok prihaja k Njej in težki vzdih...
Nesla tja bi mir v ljubezni tih —
a ne sme, ne more preko meje...

Rada, rada bi v naročje svoje
vse otroke skrila in ljubeče
pot kazala jim do prave sreče...
Z Njo ne bali bi se težke hoje...

In rokè je nežno razprostrla,
da bi v varstvo svoje nas sprejela...
O, da bi vse dni nad nami bdela
in nam vrata v večni raj odprla...

OKNO V SVET

ITALIJA

ITALIJA. V Rimu se urejuje te dni nova italijanska republika. V soboto 8. maja sta senat in poslanska zbornica volili svoja predsednika. Senatorji so si izbrali že izurjenega parlamentarca Ivanoeja Bonomijsa, poslanska zbornica pa Ivana Gronchijsa.

V ponedeljek 10. maja so vsi sena- torji in poslanci na skupni seji volili novega predsednika republike. Treba je bilo združiti na isto osebo dve tretjini vseh glasov. Ker je bivši državni pred- sednik De Nicola odklonil zopetno iz- volitev in ker se desnica in levica nista mogli »zediti za skupnega« kandidata, so parlamentarci delili glasove med 6 kandidatom, tako da ni nihče od njih dobil ne v ponedeljek ne v torek po- trebne dvotretjinske večine. Zato so v torek popoldne glasovali znova, a ta- krat je, kakor določa nova ustava, za- dostovala za veljavno izvolitev nadpolo- vična večina. Pri tej volitvi je od 872 glasov združil na svoje ime 518 parla- mentarcev 74 letni strokovnjak in pro- fesor finčnih ved Luigi Einaudi, dose- danji minister državne bilance in mini- strski podpredsednik ter guverner zavo- da Banca d'Italia. Doma je iz Piemonta v provinciji Cuneo. — Ko mu je pred- sednik poslanske zbornice Gronchi spo- ročil njegovo izvolitev za predsednika republike, je volitev sprejel z besedami: Star pregovor pravi: Glas parlamenta je glas ljudstva, a ker je glas ljudstva glas božji, naj se zgodi božja volja in Bog naj mi odpusti, če sprejemam to imenovanje s ponosom.

Novi državni predsednik je pripadal italijanski liberalni stranki, in sicer nje- nemu zmernejšemu krilu. O priliki zad- njega strankinega kongresa je nastopil proti razporoki. Še na praznik vneboho- da je pristvoval sv. maši, ki jo je pa- pež daroval za vseučiliški profesorje rimske in drugih italijanskih univerz.

Na ta način je dobila italijanska re- publika svojega državnega predsednika in predsednika obeh zbornic za daljšo dobo mirnega razvoja. Poslanska zborni- ca je izvoljena za 5 let, poslovna doba senata traja 6 let in državni predsednik ostane na svojem mestu 7 let. Upamo, da bo nova demokratična republika srečno rešila vsa težka notranja vpraša- nja moralne in materialne obnove in da bo tudi v zunanje-političnih odnosih do- prinesla dober delež k tako potrebnemu pomirjenju sveta. Italijani so že od nekdaj znani kot zelo veščí diplomati. To so dokazali tudi v teh letih po zanje tako nesrečno končani vojni; danes so v zboru narodov zopet močno upoštevan faktor. Znati je treba.

Kakor je običajno v vseh demokratič- nih državah, je De Gasperi s svojo vlad- do, ki je vodila volitve, novemu pred- sedniku Einaudiju podal ostavko. Ta pa demisijsko sprejel in je prosil De Gasperijsa, naj ostane s svojimi ministri še na vladi. Ministrski predsednik je to obljubil s pridržkom, da napravi kako majhno spremembo, ker mora nadome- stiti Einaudija samega in se pogovoriti z vladnimi strankami glede nove poraz- delitve ministrskih sedežev. To delo se

bo izvršilo v tekočem tednu, ker sta oba predsednika Einaudi in De Gasperi na binškočno nedeljo uradno obiskala milanski velesejem.

PALESTINA

V PALESTINI je pa opolnoč med 14. in 15. majem prenehal angleški man- dat in dežela je od sobote dalje postala bojišče med židovskimi vojaškimi četa- mi in med vojnimi silami obrobnih arab- skih držav, ki so vkorakale v Palestino od juga, vzhoda in severa ter tudi za- čele z letali bombardirati židovska utr- jena mesta. Jeruzalemu bodo pa priza- nesli, ako se strasti ne vžgò do skraj- nosti. Veliko iznenadenje pa je povzro- čilo v petek popoldne pri seji ZN urad- no sporočilo predsednika ZDA Truma- na, da Združene države priznajo kot dejstvo »Hebrejsko državo v Pale- stini«. Judje celega sveta in zlasti v ZDA so kar iz sebe od veselja, prirejajo po mestih slavnostne obhode in se pri- pravljajo na splošno mobilizacijo po vseh deželah, da pojdejo braniti svojo no- vo državo proti napadajočim Arabcem. — Dobro poučeni krogi trdijo, da je Tru- man le za hip prehitel Sovjete, ki da so tudi namerali objaviti priznanje »Ju- dovske države« in so sedaj hudo raz- draženi, da so jih ZDA prehiteli. Če sta dve taki veselili, ki nosita veliki zvon na svetu, na strani Judov, bodo ti verjetno le prišli spet do obnovljenega Davidovega kraljestva.

Orožje kujejo

WASHINGTON. Odbor za oborožene sile ameriške poslanske zbornice je ob- javil poročilo, v katerem zagovarja po- večanje oboroženih sil Združenih držav na 2.000.882 mož z naborom mladeničev od 19 — 25 let. Odbor poudarja v po- ročilu, da je tak ukrep potreben za »odvrnitev sovjetske vlade od katere koli prenegle odločitve.«

AMERIŠKI SENAT JE IZGLASO- VAL POSTAVO, ki določa skupno 3.198.100.000 dolarjev za letalstvo in mornarico. Vstetih je tudi 822 milijonov dolarjev za povečanje letalske sile na 70 bojnih skupin.

Predsednik senatnega nakazovalnega odbora Bridges je rekel, da je zaželeni cilj razširitev letalske proizvodnje do leta 1952, ko bodo izdelovali 5200 letal na leto.

NEDAVNO UVEDENO NADZOR- STVO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV NAD IZVOZOM bo omogočilo Sovjet- ski zvezi in njenim vzhodnoevropskim satelitom nakupovanje poljedelskega materiala v Ameriki, ne pa težkih stro- jev, ki bi jih lahko uporabljali za vojno proizvodnjo.

Ameriško trgovsko ministrstvo je nedavno objavilo seznam predmetov, ki jih Sovjetska zveza lahko nakupi po prvem marcu, ko je stopilo v veljavo omenjeno nadzorstvo. Seznam obsega konje, meze, kuhinjske potrebšćine, sa- nitarno orodje, nože in vilice. Med po- ljedelskim materialom ni traktorjev.

Seznam je sestavljen odbor predstavní- kov oboroženih sil, komisije za atomsko energijo ter zunanega, notranjega, po- ljedelskega in trgovskega ministrstva.

Jugoslovanske zahteve

LONDON. Ameriški predstavnik na konferenci namestnikov Samuel Reber je izjavil, da pomenijo jugoslovanske zahteve po ozemlju Avstrije kršitev Atlantske listine, ki jo je Jugoslavija sopolpisala.

Britanski namestnik James Majori- banks je pobijal sovjetsko tezo, da ima Jugoslavija kot zaveznika država pravo do prednostnega ravnanja, in je ugotovil, da, če so Jugoslavlani zavezni- ki, bi se tudi morali kot taki obnašati, vendar njihovo ravnanje v zadnjih treh letih gotovo ni doprineslo k pojačanju takega vrta.

KOREJA. Računajo, da je 11. 5. v južni Koreji prišlo na volišče skoraj 7 milijonov volivcev. To so prve volitve v 4.000-letni zgodovini Koreje. Te vo- litve imajo namen, sestaviti parlament, ki bo pozneje poskrbel za ustanovitev vlade za oni del države, ki je zaseden z ameriškimi silami.

Na svojem področju v severni Koreji so Sovjeti že ustanovili državo sovjet- skega kova, ki sloni na »ljudski vojski«, katere naloga je vzdrževati komunistič- no nadzorstvo po umiku sovjetskih čet. Tam ni treba volitev, zadostuje ukaz.

Ponekod žito izvažajo, drugod pa ga v vreče brez dna mečejo

LAKE SUCCESS. Iz novega zvezka mesečnega poročila Združenih narodov za statistiko, ki je bil objavljen 6. V., je razvidno, da dosegajo dobave pše- nice iz Združenih držav, Kanade, Ar- gentine in Avstralije 97% svetovnih iz- voznih dobav v lanskem letu. Te države so skoraj podvojile svoje izvoze pšenice v primeri z dobo izpred vojne. V šte- vilkah pa ni obsežna Sovjetska zveza, ki neče dati podatkov, kaj je ona lačne- mu svetu pomagala. Pa tudi lačni svet nima o tem podatkov.

V dobi 12 mesecev, ki so se končali v junijem 1947, so Združene države, Kanada, Argentina in Avstralija izvo- zile 20 milijonov ton pšenice.

Vse beži iz »raja«

LONDON. Britansko zunanje mini- strstvo je sporočilo 6. V., da je polkov- nik J. D. Tasojev, bivši načelnik sov- jetske repatriacijske misije v Bremenu, prostovoljno pobegnil in dospel v Velí- ko Britanijo.

Polkovnik Tasojev, ki bi se moral vr- niti v Sovjetsko zvezo, je sklenil takoj zapustiti Bremen ter se izročiti britan- skim oblastem z nameró, da bi dobil dovoljenje za vstop v Veliko Britanijo. V skladu s tradicionalnim britanskim postopkom, da nudijo azil političnim beguncem, je polkovnik Tasojev dobil dovoljenje za vstop v Veliko Britanijo.

Sovjetske oblasti v Berlinu so obto- žile Združene države, češ da so njeni agenti ugrabili Tasovjeva v Bremenu. Merijo pač čevlje po svojem kopitu.

Olimpske igre

OLIMPSKA BAKLA. En tisoč šest sto pet in trideset tekačev bo ponese- lo olimpski plamenico iz starega grškega naselja Olimpa v London na olimpske igre. Ta tek z baklo se bo končal, ko bo bakla prižgala olimpski ogenj dne 29. junija na Wembleyskem stadionu. Pot je dolga 3000 milj ter je ena najdaljših v zgodovini športa. Trajala bo 14 dni in vsak tekač bo pretekel povprečno 2 milj. Italijani pa bodo uporabili več tekačev na krajših razdaljah. Prvo baklo bodo prižgali z ognjem na oltarju enega starih templjev v Olimpu, ki je bil se- dež starih olimpskih iger. Ta ogenj bo- do prižgali s sončnimi žarki, katere bodo združili z lečami. Prvi tekač bo pričel tek 15. julija predpoldne. Olimp- ski ogenj bo šel od tekača do tekača skozi Grčijo, Italijo, Švico, Francijo, Luksemburg, Belgijo in znova skozi Francijo v Veliko Britanijo. Ravnatelji olimpskih iger so uredili, da bo za te- kači vozil avtomobil, na katerem bo re- zervni olimpski plamen. Britanske vojne ladje pa bodo prepele olimpski ogenj iz Grčije v Italijo in iz Francije v Velí- ko Britanijo. Bakle, ki so jih izdelali po posebnem britanskem načrtu, so iz alu- minija, tehtajo 1,40 kg, so dolge pri-

FATIMSKA MARIJA SE JE POSLOVILA OD GORICE

Na 31. obletnico prvega prikazanja Matere božje v Fatimi, t. j. 13. maja, so k'p fatimske Marije slovesno spet odpeljali iz mesta v Furlanijo.

Ob 8.30 zvečer se je od samostana Naše ljube Gospe (Notre Dame) razvila po Korzu do cerkvice sv. Justa velikans- ka procesija. Brez posebnih priprav in vabil se je zbrala ta večer na glavni goriški cesti množica 10 — 15 tisoč lju- di, ki je mimo razsvetljenih hiš ob glas- nem petju in molitvi spremljala Marijo v njenem čudodelnem kipu. Pred cer- kvijo je imel poslovljni govor letošnji majniški pridigar stolne cerkve p. Dio- nizij, ki je že lani v postu pritegnil tako veliko poslušalcev k svojim govorom.

Ob sklepu »Marijinega romanja« mo- ramo še enkrat ugotoviti, da je ta ver- ska prireditev nenavadno razgibala vso deželo. Verno ljudstvo je Marijo vse- povsod navdušeno sprejelo in ji izpri- čalo svojo globoko vdanost in ljubezen. Tudi marsikakega versko brezbižnega človeka je ta pobožnost dvignila iz spa- nja in mu priklicala v spomin večne vrednote, na katere je v vrvenju seda- njega materialističnega sveta skoroda pozabil. Tu in tam je tudi kak popoln brezverec zopet našel vero in srečo.

Ob takem verskem valu se ni čuditi, da je hudobni duh postal pozoren in da je skušal preprečiti delovanje svoje več- ne sovražnice Marije. Odtod agitacija proti Marijinemu romanju, zlasti v ne- katerih slovenskih krajih, ki so jih s svojim nasiljem ustrahovali rdeči brez- verci. Vendar nam je znana samo ena slovenska vasica, kamor niso mogli nesti kipa, ker so neki suroveži grozili, da ga bodo kamenjali.

Precej žalostno vlogo so igrale še ne- katere druge vasi. Toda od tam prihaj- ajo vesti, kako so vznemirjeni razni ljudje, ki so Mariji zapirali okna in vrata. Baje iščejo zdravila za vznemirjene živce pri zdravnikih, plačujejo sv. maše za srčni mir in svojo zamudo skušajo popraviti na ta način, da hodijo za Ma- rijo v sosednje vasi. — Znan nam je primer, ko je predsednik vaškega stra- nkevalnega (narodnega) odbora, ki je ljudem prepovedal udeležbo, v tihí noči sam jokal pred Marijo.

In morda je med temi ustrahovanimi reveži Mariji žela še več sadov kot med tistimi, ki so Njej na čast prižgali take

kresove navdušenja, da so že zdaj po- polnoma ugasnili. — Mi skušajmo ohrani- ti sadove Marijinega romanja z obno- vitvijo Marijinih družb in z molitvijo rožnega venca v družinah!

Solkansko polje

Po prizadevanju našega dušnega pa- stirja je prišla Fatimska Marija tudi k nam. Bil je to sicer le bežen obisk v torek 11. V. zvečer, a tudi zanj smo Bogu hvaležni.

Mladi in stari so pomagali, da smo Marijo »romarico« in »misionarko« do- stojno sprejeli. Vse hiše so bile okraše- ne, na pot smo postavili več slavolokov in udeležba pri procesiji je bila prav lepa; žensk je bilo kar nepričakovano veliko, ker so v velikem številu prišle k nam tudi iz mesta.

V procesiji je bilo tudi precej italijan- skih vernikov, čeprav je prebivalstvo Solkanskega polja slovensko. Ker so v bivših vojašnicah italijanski begunci iz Istre, je bila naša procesija in vsa ve- černa pobožnost dvojezična. Verniki so poslušali govore, peli pesmi in molili v obeh jezikih. Tako bi moralo biti tudi pri skupnih pobožnostih in manifestaci- jah v mestu samem, kjer morajo sloven- ski verniki vedno občutiti, da niso za- res enakopravni niti pri cerkvenih skup- nih slavnostih, ko bi morali smatrati za nekaj samo po sebi umevnega, da vsako ljudstvo in vsak jezik slavi Boga po svoje — brez strahu, da bi s tem koga jzžival ali kakor kolj žalil. Na poti krščanske polnosti bomo morali napraviti tudi katoliški narodí še veliko, veliko korakov naprej. — Toda vprav človeška omejenost, ki se povsod kaže, nam priča, da je naša vera pač nekaj nadčloveškega in da se bo moralo člo- večstvo v vseh stoletjih do konca sveta boriti za vzvišene krščanske vzorce. Dra- gocenost Jezusovih nauk bomo popo- loma razumeli šele v večnosti.

Zahvaljujemo se vsem, ki so prišli ta lepí večer med nas, zlasti pa številne duhovnike s tremi slovenskimi kanoniki na čelu, ki so hoteli spremljati in ča- stiti Marijo z nami, ko je blagoslavljala naše domove in njive.

Čustva, ki so navdajala vernike pri Marijini poti skozi našo novo duhov- nijo, hčer solkanske župnije, naj vam razodne sledeča pesem odlične pesnice.

